

სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის
კომერციული ოპერატორი“

2023 წლის ფინანსური
ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"

მე-5 სართული, GMT პლაზა

მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)

თბილისი, საქართველო 0105

IN 404437695

ტელეფონი +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ აქციონერს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ -ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.

ჩვენ არ გავცემთ არანაირი სახის მარწმუნებელ დასკვნას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ. მმართველობითი ანგარიშის გაცნობის შემდეგ და ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოს შედეგად, ჩვენ გამოვთქვამთ აზრს იმასთან დაკავშირებით, რომ მმართველობითი ანგარიში:

- შეესაბამება ფინანსურ ანგარიშგებას და არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ყველა ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია კომპანიის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოეთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნიკოლოზ ჯოჭუა

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
20 სექტემბერი 2024 წელი

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოეთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნიკოლოზ ჭოჭუა

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
20 სექტემბერი 2024 წელი

*სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის*

ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
აქტივები			
აქტივი გამოყენების უფლებით	13	2,792,867	3,175,096
ძირითადი საშუალებები		561,880	703,970
არამატერიალური აქტივები		14,846	25,525
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	9	-	279,441
გაცემული სესხი		908,242	-
სხვა ფინანსური აქტივები		6,710	6,286
გრძელვადიანი აქტივები		4,284,545	4,190,318
მარაგები		2,795	3,820
სავაჭრო და სხვა მოვალეობები	10	89,551,216	60,064,551
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	11	28,052,230	41,886,981
მოკლევადიანი აქტივები		117,606,241	101,955,352
სულ აქტივები		121,890,786	106,145,670
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი		254,724	254,724
მესაკუთრის არაფულადი შენატანების რეზერვი		(15,660)	(15,660)
ძირითადი საშუალებების გადაფასების ნამდბი		707,505	707,505
გაუნაწილებელი მოგება		32,201,966	25,637,803
სულ კაპიტალი	12	33,148,535	26,584,372
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	13	2,918,183	3,207,038
გრძელვადიანი ვალდებულებები		2,918,183	3,207,038
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	85,022,667	57,709,960
სახელშეკრულებო ვალდებულება	15	-	16,155,942
საიჯარო ვალდებულებები	13	289,915	258,192
მოკლევადიანი საგადასახადო ვალდებულება		511,486	2,230,166
მოკლევადიანი ვალდებულებები		85,824,068	76,354,260
სულ ვალდებულებები		88,742,251	79,561,298
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		121,890,786	106,145,670

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10 - 37 გვერდებზე

სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“
2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ლარი	შენიშვნა	2023	2022
შემოსავალი	5	513,846,556	689,338,704
რეალიზაციის თვითღირებულება	5	(506,907,461)	(683,404,797)
საერთო მოგება		6,939,095	5,933,907
სხვა შემოსავალი	6	2,048,265	22,142
ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(5,575,241)	(4,578,676)
გაუფასურების ზარალები სავაჭრო მოთხოვნებზე, წმინდა	16	(1,231,583)	(3,271,160)
მოგება/(ზარალი) საოპერაციო საქმიანობიდან		2,180,536	(1,893,787)
ფინანსური შემოსავალი		5,778,844	4,720,924
ფინანსური ხარჯები		(444,703)	(521,735)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი	8	5,334,141	4,199,189
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში ზარალების წილი	9	(950,514)	(599,067)
მოგება დაბეგვრამდე		6,564,163	1,706,335
მოგების გადასახადი		-	-
წლის მოგება		6,564,163	1,706,335
სხვა სრული შემოსავალი			
ერთეულები, რომლებიც არასოდეს იქნება რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება		-	458,084
სხვა სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		-	458,084
მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		6,564,163	2,164,419

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 20 სექტემბერს და მისი სახელით ხელმოწერილია შემდეგი პირების მიერ:

კახაბერ ქეზურია

გენერალური დირექტორი

ხათუნა ჩადუნელი

ფინანსური დეპარტამენტის
უფროსი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10 - 37 გვერდებზე.

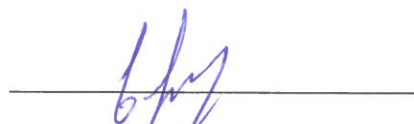
*სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“
2023 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება*

ლარი	შენიშვნა	2023	2022
შემოსავალი	5	513,846,556	689,338,704
რელიზაციის თვითღირებულება	5	(506,907,461)	(683,404,797)
საერთო მოგება		6,939,095	5,933,907
სხვა შემოსავალი	6	2,048,265	22,142
ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(5,575,241)	(4,578,676)
გაუფასურების ზარალები სავაჭრო მოთხოვნებზე, წმინდა	16	(1,231,583)	(3,271,160)
მოგება/(ზარალი) საოპერაციო საქმიანობიდან		2,180,536	(1,893,787)
ფინანსური შემოსავალი		5,778,844	4,720,924
ფინანსური ხარჯები		(444,703)	(521,735)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი	8	5,334,141	4,199,189
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში			
ზარალების წილი	9	(950,514)	(599,067)
მოგება დაბეგვრამდე		6,564,163	1,706,335
მოგების გადასახადი		-	-
წლის მოგება		6,564,163	1,706,335
სხვა სრული შემოსავალი			
ერთეულები, რომლებიც არასოდეს იქნება რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება		-	458,084
სხვა სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		-	458,084
მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		6,564,163	2,164,419

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 20 სექტემბერს და მისი სახელით ხელმოწერილია შემდეგი პირების მიერ:

კახაბერ ქიკაბიძე
გენერალური დირექტორი

ხათუნა ჩაღუნელი
ფინანსური დეპარტამენტის
უფროსი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10 - 37 გვერდებზე.

*სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“
2023 წლის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება*

ლარი	სააქციო კაპიტალი	მესაკუთრის არაფულადი შენატანების რეზერვი	ძირითადი საშუალებების გადაფასების ნამეტი	აუნაწილებელ ი მოგება	ულ კაპიტალ
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	87,309	(15,660)	249,421	23,931,468	24,252,538
მთლიანი სრული შემოსავალი					
წლის მოგება		-	-	1,706,335	1,706,335
სხვა სრული შემოსავალი					
ძირითადი საშუალებების გადაფასება			458,084		458,084
მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	458,084	-	458,084
მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	1,706,335	1,706,335
ოპერაციები კომპანიის მესაკუთრესთან					
არაფულადი შენატანი სააქციო კაპიტალში	167,415	-	-	-	167,415
სულ შენატანები და განაწილებები	167,415	-	-	-	167,415
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	254,724	(15,660)	707,505	25,637,803	26,584,372
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	254,724	(15,660)	707,505	25,637,803	26,584,372
მთლიანი სრული ზარალი					
წლის მოგება	-	-	-	6,564,163	6,564,163
მთლიანი სრული შემოსავალი					
წლის განმავლობაში	-	-	-	6,564,163	6,564,163
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	254,724	(15,660)	707,505	32,201,966	33,148,535

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10 - 37 გვერდებზე.

*სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“
2023 წლის ფულადი ნაკადების ანგარიშგება*

ლარი	შენიშვნა	2023	2022
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
წლის მოგება		6,564,163	1,706,335
<i>კორექტირებები:</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია		563,839	549,211
გაუფასურების ზარალი სავაჭრო მოთხოვნებზე, წმინდა:	16	1,231,583	3,271,160
წმინდა ფინანსური შემოსავალი		(5,333,778)	(4,199,189)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში ზარალის წილი	9	950,151	599,067
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებამდე და პროცენტის გადახდამდე		3,975,958	1,926,584
მარაგები		1,025	(755)
მოკლევადიანი საგადასახადო ვალდებულება		(1,718,678)	(1,818,165)
სავაჭრო და სხვა მოვალეობები		(30,714,561)	44,670,396
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები		27,184,691	(53,319,653)
სახელშეკრულებო ვალდებულება		(16,155,942)	16,155,942
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები პროცენტის გადახდამდე		(17,427,507)	7,614,349
გადახდილი პროცენტი	13	(473,962)	(473,962)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები/(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები)		(17,901,469)	7,140,387
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
მიღებული პროცენტი	8	5,243,687	4,720,924
შენატანი ერთობლივი საწარმოს კაპიტალში	9	-	(770,000)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		-	(30,995)
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(28,840)	(54,806)
გაცემული სესხი		(908,242)	-
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		4,306,605	3,865,123
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	13	(227,873)	(227,873)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(227,873)	(227,873)
წმინდა (კლება)/მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		(13,822,737)	10,777,637
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს	11	41,886,981	31,698,058
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(12,017)	(588,714)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	11	28,052,230	41,886,981

მნიშვნელოვანი არაფულადი გარიგებები წარმოდგენილია შენიშვნაში 10.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10 - 37 გვერდებზე.

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშვალდებული საწარმო.....	11	13. იჯარები.....	17
2. მომზადების საფუძველი.....	12	14. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	18
3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	12	15. სახელმეკრულებო ვალდებულება	18
4. შეფასებისა და მსჯელობების გამოყენება	12	16. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	18
5. შემოსავალი და რეალიზაციის თვითღირებულება	13	17. პირობითი ვალდებულებები.....	23
6. სხვა შემოსავალი	14	18. დაკავშირებული მხარეები.....	24
7. ადმინისტრაციული ხარჯები.....	14	19. შემდგომი მოვლენები.....	25
8. წმინდა ფინანსური შემოსავალი	15	20. შეფასების საფუძველი	25
9. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	15	21. არსებითი ინფორმაცია საადრიცხო პოლიტიკის შესახებ	25
10. სავაჭრო და სხვა მოვალეობები.....	15	22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული.....	37
11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16		
12. კაპიტალი და რეზერვები	16		

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ (შემდგომში „კომპანია“) დაარსდა საქართველოში 2006 წლის 1 სექტემბერს, როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება. 2011 წლის 18 აგვისტოს, შპს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ სააქციო საზოგადოებად გარდაიქმნა, საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 10 აგვისტოს #142 ბრძანების საფუძველზე. „კომპანიის“ რეგისტრაციის ნომერია: 205170036.

„კომპანიის“ იურიდიული მისამართია: ბარათაშვილის ქუჩა №2, თბილისი, საქართველო.

„კომპანიის“ ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საბალანსო ელექტროენერგიითა და გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობას, ელექტროენერგიის იმპორტ-ექსპორტს და საქართველოში ელექტროენერგიით ვაჭრობის პროცესების ხელშეწყობას.

„ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, 2010 წლის სექტემბრიდან ქვეყნის ერთიანი ელექტროენერგეტიკული სისტემის მდგრადობას, უსაფრთხო და საიმედო ფუნქციონირებას ემსახურება გარანტირებული სიმძლავრე. გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს წარმოადგენს თბოელექტროსადგურები, რომლებიც უნდა აკმაყოფილებდეს კანონმდებლობით განსაზღვრული ტექნიკური პარამეტრების მოთხოვნებს. თერმული გარანტირებული სიმძლავრის მინიმალური რაოდენობა თითოეული წყაროსთვის და პერიოდისთვის განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის მიერ. „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესები“-ს მიხედვით, გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობა ხორციელდება მხოლოდ „კომპანიის“ მიერ. 2014 წლის 31 აგვისტომდე ზემოთხსენებულ ოპერაციებში „კომპანია“ მოქმედებდა როგორც აგენტი და არა როგორც პირდაპირი გამყიდველი (პრინციპალი). მას შემდეგ, რაც 2014 წლის 1 სექტემბერს კანონმდებლობაში ცვლილებები შევიდა, „კომპანია“ მოქმედებს გარანტირებული სიმძლავრის ოპერაციებში როგორც პირდაპირი გამყიდველი.

„კომპანიის“ ძირითადი საქმიანობები განსაზღვრულია „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2006 წლის 30 აგვისტოს №77 ბრძანებით დადგენილი „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესებით“. 1999 წლის 30 აპრილით დათარიღებული საქართველოს კანონი „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ ძალადაკარგულად გამოცხადდა 2019 წლის 27 დეკემბერს, როდესაც ძალაში შევიდა ახალი კანონი "საქართველოს ეროვნული ენერგომომარაგება და წყალმომარაგება". ახალი კანონი განსაზღვრავს მომავალი ბაზრების ზოგად ჩარჩოს და იძლევა მითითებებს გარდამავალი პერიოდისთვის.

„კომპანიის“ დამფუძნებელი და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა საქართველოს მთავრობა. 2020 წლის 28 თებერვალს, კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანია სს "საპარტნიორო ფონდი" იქნა ჩანაცვლებული საქართველოს მთავრობის მიერ. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღისთვის, კომპანიის პირდაპირი და საბოლოო მშობელი კომპანია იყო საქართველოს მთავრობა, წარმოდგენილი საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-19 შენიშვნაში.

(b) საქართველოს ბიზნეს გარემო

კომპანიის საქმიანობა ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად, კომპანიაზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი სტრუქტურები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი ექვემდებარებიან განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო და ფისკალურ სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის.

2022 წლის თებერვალში, რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის გამო, რიგმა ქვეყნებმა დააწესეს სანქციები რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ. კონფლიქტი გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში გაიზარდა ფასები საყოფაცხოვრებო საქონელსა და სურსათზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ინფლაცია ასევე მოქმედებს ფასებზე და ანალიტიკოსები ასევე პროგნოზირებენ ეკონომიკურ გავლენას გლობალურ ინდუსტრიაზე. საქართველოს ეკონომიკაც დაზარალდა აღნიშნული მოვლენების გამო და ექვემდებარება მომავალ გაურკვევლობებს, ზემოთ აღწერილის შესაბამისად; მეორე მხრივ, 2023 წელს საქართველოს ეკონომიკის 7%-მდე ზრდა დაფიქსირდა, რაც გამოწვეულია ექსპორტისა და ტურიზმიდან მიღებული უფრო მაღალი შემოსავლებით და ძლიერი კერძო მოხმარებით. ასევე, ერთნიშნა ეკონომიკური ზრდა არის მოსალოდნელი 2024 წელს.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებისა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. ბიზნეს გარემო მომავალში შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

2. მომზადების საფუძველი

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი („ლარი“), რომელიც „კომპანიის“ სამუშაო ვალუტას წარმოადგენს. შესაბამისად, წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა ფინანსური ინფორმაცია წარმოდგენილია ლარში. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს სავალუტო ერთეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფასს აღრიცხვის სტანდარტებთან შესაბამისობაში, რაც ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს ისეთი მსჯელობების, შეფასებებისა და დაშვებების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკების გამოყენებასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. შეფასებების გადახედვები აღიარებულია პერსპექტიულად.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შემდეგ შენიშვნებში:

შენიშვნა 22 (გ) - განსაზღვრა იმისა მოქმედებს კომპანია პრინციპალის თუ აგენტის სახით გარანტირებული სიმძლავრის და საბალანსო ელექტროენერგიის გაყიდვის გარიგებებში.

ინფორმაცია საანგარიშგებო თარიღისთვის დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებების არსებითი კორექტირების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ, განხილულია შემდეგ შენიშვნებში:

შენიშვნა 17(b)(ii) – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის შეფასება სავაჭრო მოთხოვნებისთვის;

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შენიშვნაში 17 - სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა.

5. შემოსავალი და რეალიზაციის თვითღირებულება

ლარი	2023	2022
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული		
ხელშეკრულებებიდან		
შემოსავალი საბალანსო ელექტროენერგიის რეალიზაციიდან	341,433,729	513,622,462
შემოსავალი გარანტირებული სიმძლავრის მომსახურებიდან	154,022,623	164,047,614
შემოსავალი ელექტროენერგიის ექსპორტიდან	10,662,656	3,086,981
შემოსავალი ფიქსირებული ტარიფის მქონე მომსახურებიდან	5,502,136	5,618,795
შემოსავალი პირდაპირი ხელშეკრულებებიდან (იმპორტი)	2,225,412	2,962,852
სულ შემოსავალი	513,846,556	689,338,704

ლარი	2023	2022
გაყიდული საბალანსო ელექტროენერგიის თვითღირებულება	(341,433,729)	(513,622,462)
გარანტირებული სიმძლავრის მომსახურების თვითღირებულება	(154,022,623)	(164,047,614)
ექსპორტირებული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	(9,225,697)	(2,771,869)
იმპორტირებული ელექტროენერგიის თვითღირებულება - პირდაპირი ხელშეკრულებები	(2,225,412)	(2,962,852)
რეალიზებული ელექტროენერგიის/ გაწეული მომსახურების ჯამური თვითღირებულება	(506,907,461)	(683,404,797)

„კომპანია“ ფლობს ბუნებრივ მონოპოლიას საბალანსო ელექტროენერგიის ბაზარზე. საბალანსო ელექტროენერგიის ფასები განისაზღვრება საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ გამოშვებული „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ შესაბამისად.

გაწეული მომსახურების ფიქსირებული ტარიფი - 0.00019 ლარის ოდენობით თითო კვ/სთ-ზე, განისაზღვრება საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის ("სემეკ") 2008 წლის 4 დეკემბრის გადაწყვეტილების მიხედვით.

(a) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში, შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ჩაშლილია ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრების მიხედვით.

ლარი	2023	2022
ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრები		
ადგილობრივი	503,183,900	686,251,723
უცხოური	10,662,656	3,086,981
სულ შემოსავალი	513,846,556	689,338,704

(b) სახელშეკრულებო ნაშთები

მოცემული ცხრილი ასახავს ინფორმაციას მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე.

ლარი	2023	2022
"სავაჭრო და სხვა მოვალეობები" შეტანილი მოთხოვნები,		
გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით	89,199,554	59,869,775
სახელშეკრულებო ვალდებულება	-	16,155,942

ბიზნეს საქმიანობის ბუნებიდან გამომდინარე, კომპანიას არ აქვს სახელშეკრულებო აქტივები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან.

6. სხვა შემოსავალი

ლარი	2023	2022
მომხმარებელთა ჯარიმები დაგვიანებული გადახდებისთვის	2,048,265	22,142
	2,048,265	22,142

7. ადმინისტრაციული ხარჯები

ლარი	2023	2022
პერსონალის ხარჯები	4,315,769	3,550,861
ცვეთა და ამორტიზაცია*	563,839	549,211
წარმომადგენლობითი და მივლინების ხარჯები	206,103	35,677
საოფისე ხარჯები	162,232	130,148
პროფესიული მომსახურება**	103,665	109,541
კომუნალური ხარჯები	53,209	47,082
სატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური მხარდაჭერა და შეკეთება	40,586	32,273
საწვავი	29,144	34,812
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	22,157	9,389
დაზღვევა	11,906	10,899
ჯარიმის ხარჯები	-	10,478
სხვა	66,631	58,305
	5,575,241	4,578,676

*ცვეთა და ამორტიზაცია მოიცავს აქტივები გამოყენების უფლებით და არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციას 382 ათასი ლარის და 11 ათასი ლარის ოდენობით, შესაბამისად (2022: 382 ათასი ლარი და 32 ათასი ლარი).

**ზემოაღნიშნული პროფესიული მომსახურება მოიცავს კანონმდებლობით დადგენილი აუდიტორული მომსახურებისთვის გადახდილ საფასურს 71 ათასი ლარის ოდენობით (2022: 98 ათასი ლარი).

8. წმინდა ფინანსური შემოსავალი

ლარი	2023	2022
საპროცენტო შემოსავალი	5,243,690	4,720,924
საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა	535,154	-
ფინანსური შემოსავალი	5,778,844	4,720,924
საიჯარო ვალდებულებებზე დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	(444,703)	(473,962)
საკურსო სხვაობით განპირობებული ზარალი	-	(47,773)
ფინანსური ხარჯები	(444,703)	(521,735)
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი	5,334,141	4,199,189

9. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

კომპანია ფლობს წილს სს "საქართველოს ენერგეტიკულ ბირჟაში", რომელიც დაარსდა 2019 წლის დეკემბერში, თანაბარი წილობრივი მონაწილეობით - 50-50%, რომელსაც ფლობენ კომპანია და სს "საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა". სს "საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟა" წარმოადგენს ელექტროენერგიის ორგანიზებული ბაზრების ოპერატორს და ყოველდღიური ბაზრების საქმიანობას უზრუნველყოფს.

წესდების პირობების ანალიზის შედეგად, რომელთა საფუძველზეც დაარსდა სუბიექტი, ხელმძღვანელობამ დაადგინა, რომ კომპანია და სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ ერთობლივად აკონტროლებენ სს "საქართველოს ენერგეტიკულ ბირჟას". შესაბამისად, 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, სააქციო წილი საწარმოში აღირიცხა როგორც „ერთობლივი საწარმო“ აღრიცხვის წილობრივი მეთოდის გამოყენებით.

შემდეგ ცხრილში განხილულია სს "საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟის" საბალანსო ღირებულება, მოგების წილი და სხვა სრული შემოსავალი, ერთობლივად.

ლარი	2023	2022
წილის საბალანსო ღირებულება 1 იანვარს	279,441	108,508
დამატებითი ინვესტიციები	-	770,000
ინვესტიციები ერთობლივ საწარმოებში ზარალის წილი	(279,441)	(599,067)
წილის საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბერს	-	279,441

10. სავაჭრო და სხვა მოვალეობები

ლარი	2023	2022
საბალანსო ელექტროენერგია	59,964,246	42,409,371
გარანტირებული სიმძლავრე	28,625,377	16,297,846
დარიცხული ჯარიმები	351,662	45,180
გაწეული მომსახურება	573,081	648,291
პირდაპირი ხელშეკრულებები	36,850	528,763
წინასწარ გადახდილი ხარჯები	-	135,100
სავაჭრო და სხვა მოვალეობები	89,551,216	60,064,551

კომპანიაზე საკრედიტო რისკის გავლენა წარმოდგენილია მე-17 შენიშვნაში.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, კომპანიასა და მის მომხმარებლებს შორის დადებული ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების მიხედვით, 14,507,213 ლარის და 6,239,308 ლარის ოდენობით სავაჭრო მოთხოვნები, შესაბამისად, იქნა ურთიერთგადაფარული იგივე კონტრაქტების მიმართ არსებულ სავაჭრო ვალდებულებებთან.

11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ლარი	2023	2022
საბანკო ნაშთები	28,052,230	41,886,981
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში	28,052,230	41,886,981

კომპანიის დაქვემდებარება საპროცენტო განაკვეთის რისკზე წარმოდგენილია შენიშვნაში 17.

12. კაპიტალი და რეზერვები

(a) სააქციო კაპიტალი

ლარი	ჩვეულებრივი აქციები	
აქციების რაოდენობა	2023	2022
ავტორიზებული აქციები	87,309	87,309
სააქციო კაპიტალის ზრდა	167,415	167,415
ნომინალური ღირებულება	1 ლარი	1 ლარი
გამოშვებული 31 დეკემბერს	254,724	254,724

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და კომპანიის შეხვედრებზე აქვთ ხმის მიცემის უფლება - თითო ხმა თითო აქციაზე.

„მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს ახალმა კანონმა განსაზღვრა განთავსებული კაპიტალის ვადა და კომპანიას 2025 წლის პირველ აპრილამდე ავალდებულებს შესაბამისობის უზრუნველყოფას. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიას არ განუსაზღვრავს განთავსებული კაპიტალი.

(b) დივიდენდები

2022 წლის 1 იანვრიდან, შუალედური ან წლიური ფინანსური შედეგების გათვალისწინებით, სააქციო საზოგადოებას აქვს უფლება, კანონით დადგენილი წესით, მიიღოს გადაწყვეტილება მოგების განთავსებულ აქციებზე დივიდენდების სახით განაწილების შესახებ, გარდა შემდეგი შემთხვევებისა:

- დივიდენდების განაწილებამდე ან მათი განაწილების შემდეგ, სააქციო საზოგადოების უკანასკნელ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი წმინდა აქტივები, იმ განთავსებულ კაპიტალზე (დამატებული კანონით ან წესდებით განსაზღვრული რეზერვები) ნაკლებია, რომელიც არ შეიძლება განაწილდეს აქციონერებზე.
- გასანაწილებელი დივიდენდების ოდენობა აჭარბებს სააქციო საზოგადოების უკანასკნელ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ წმინდა მოგების ოდენობას, ან შუალედური დივიდენდების შემთხვევაში, მოგებას, რომელიც მიღებულია უკანასკნელი ფინანსური ანგარიშგების შედეგის შემდეგ, დამატებული ნებისმიერი გადმოტანილი მოგება და თავისუფალი რეზერვებიდან მიღებული ოდენობები, გამოკლებული ნებისმიერი გადმოტანილი ზარალი და რეზერვებში განთავსებული ოდენობები, კანონისა ან წესდების შესაბამისად.
- დივიდენდების განაწილების თარიღისთვის ან დივიდენდების განაწილების შედეგად, სააქციო საზოგადოება გახდება გადახდისუუნარო ან გადახდისუუნარობის რისკის წინაშე დადგება.

(c) მესაკუთრის არაფულადი შენატანების რეზერვი

სხვაობა რეგისტრირებულ სააქციო კაპიტალს და შეტანილი საზღაურის სამართლიან ღირებულებას შორის აღიარდება როგორც "მესაკუთრის არაფულადი შენატანის რეზერვი" საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში.

(d) ძირითადი საშუალებების გადაფასების ნამეტი

გადაფასების ნამეტი უკავშირდება ძირითადი საშუალებების გადაფასებას სააღრიცხვო პოლიტიკების შესაბამისად.

13. იჯარები

კომპანიის საიჯარო ხელშეკრულებები უკავშირდება საოფისე ფართის იჯარებს. 2021 წლის აპრილში, ოფისის იჯარის ხელშეკრულებას ვადა გაუვიდა და კომპანიამ გააფორმა ახალი საიჯარო ხელშეკრულება იგივე მეიჯარესთან. ახალი ხელშეკრულების შედეგად, კომპანიამ აღიარა აქტივი გამოყენების უფლებით. საიჯარო ვადა განისაზღვრა სახელშეკრულებო ვადით - 10 წელი.

იჯარებისთვის საიჯარო ვალდებულებების შეფასებისას, კომპანია ადისკონტირებს საიჯარო გადახდებს მისი ზღვრული სასესხო განაკვეთის გამოყენებით იჯარის აღიარების თარიღისთვის. 2021 წელს გამოყენებული ზღვრული სასესხო განაკვეთი დაახლოებით 13% იყო.

აქტივები გამოყენების უფლებით და დაკავშირებული საიჯარო ვალდებულებები, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი არიან ცალკე მუხლების სახით. იჯარების დაფარვის ვადის ანალიზი წარმოდგენილია შენიშვნაში .

აქტივები გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულებები 2022 წლის 1 იანვრისთვის, 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის წარმოდგენილია ქვემოთ:

ლარი	ოფისის იჯარა
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	3,557,325
ცვეთის დარიცხვა წლის განმავლობაში	(382,229)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	3,175,096
ცვეთის დარიცხვა წლის განმავლობაში	(382,229)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის	2,792,867

საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები 2022 წლის 1 იანვრისთვის, 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, წარმოდგენილია ქვემოთ:

ლარი	ოფისის იჯარა
საიჯარო ვალდებულებები 2022 წლის 1 იანვრისთვის	(3,693,103)
პროცენტის დარიცხვა	(473,962)
საიჯარო ვალდებულების დაფარვა	701,835
საიჯარო ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	(3,465,230)
პროცენტის დარიცხვა	(444,703)
საიჯარო ვალდებულების დაფარვა	701,835
საიჯარო ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის	(3,208,098)

ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში აღიარებული ოდენობები

ლარი	2023	2022
საიჯარო ვალდებულების დაფარვები	(227,873)	(227,873)
გადახდილი პროცენტი	(473,962)	(473,962)
სულ ფულადი ნაკადების გადინება იჯარებისთვის	(701,835)	(701,835)
მოკლევადიანი საიჯარო ვალდებულებები	(289,915)	(258,193)
გრძელვადიანი საიჯარო ვალდებულებები	(2,918,183)	(3,207,038)

14. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

ლარი	2023	2022
საბალანსო ელექტროენერგია	58,812,091	41,218,351
გარანტირებული სიმძლავრე	25,374,095	15,640,490
ექსპორტირებული ელექტროენერგია	101,040	167,059
პირდაპირი ხელშეკრულება (იმპორტი)	-	597,508
მიღებული მომსახურება	3,138	4,276
სხვა ვალდებულებები	732,303	82,276
	85,022,667	57,709,960

კომპანიის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარება განხილულია მე-17 შენიშვნაში.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, კომპანიასა და მის მომხმარებლებს შორის დადებული ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების მიხედვით, 14,507,213 ლარის და 6,239,308 ლარის ოდენობით სავაჭრო მოთხოვნები, შესაბამისად, იქნა ურთიერთგადაფარული იგივე კონტრაქტების მიმართ არსებულ სავაჭრო ვალდებულებებთან.

15. სახელშეკრულებო ვალდებულება

სახელშეკრულებო ვალდებულება უკავშირდება კლიენტისგან მიღებულ არაფულად ანაზღაურებას ელექტროენერგიის მომავალი მიწოდებისთვის. კლიენტისგან მიღებული არაფულადი ანაზღაურება შეფასდა სამართლიანი ღირებულებით ხელშეკრულების დადების თარიღისთვის, კომპანიის მიერ არაფულად ანაზღაურებაზე კონტროლის მოპოვების თარიღის მითითებით. შეფასების თარიღის შემდეგ მომხდარი ცვლილებები არაფულადი ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებაში არ არის შეტანილი გარიგების ფასში.

2023 წლის განმავლობაში, კომპანიამ სრულად დააკმაყოფილა სახელშეკრულებო ვალდებულება, შესაბამისად ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის არის ნული.

16. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა, განუსაზღვრელობების გათვალისწინებით და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებიდან გამომდინარე, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული, როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებელი გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

კომპანიამ განსაზღვრა სამართლიანი ღირებულებები შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანს წარმოადგენს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა, რომელიც ასახავს შეფასების თარიღისთვის, ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებულ ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილ ფასს. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს საბაზრო შედარების მიდგომას.

ხელმძღვანელობის შეფასებით ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

(ბ) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად კომპანია შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ i);
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ ii);
- საბაზრო რისკი (იხილეთ iii).

ამ შენიშვნაში მოცემულია ინფორმაცია ზემოთ ჩამოთვლილ თითოეულ რისკზე კომპანიის დაქვემდებარების შესახებ, ასევე კომპანიის მიზნებზე, პოლიტიკებსა და რისკების შეფასებისა და მართვის პოლიტიკებსა და პროცესებზე და კომპანიის მიერ კაპიტალის მართვაზე. დამატებითი რაოდენობრივი ახსნა-განმარტებები ასევე შეტანილია წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში.

(i) რისკის მართვის სტრუქტურა

კომპანიის ხელმძღვანელობას აკისრია მთლიანი პასუხისმგებლობა კომპანიის რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და ზედამხედველობაზე. კომპანიის ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკის შემუშავებასა და მონიტორინგზე. კომპანიის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის მონიტორინგისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და კომპანიის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით კომპანიის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს კომპანიის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაპენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელმწიფოებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშობება კომპანიის კლიენტების მიმართ არსებულ მოთხოვნებთან და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი:

ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2023	2022
სავაჭრო მოთხოვნები*	89,551,216	59,929,451
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	28,052,230	41,886,981
	117,603,446	101,816,432

სავაჭრო მოთხოვნები

კომპანიის საკრედიტო რისკი ძირითადად განპირობებულია თითოეული მომხმარებლის ინდივიდუალური მახასიათებლებით. თუმცა, ხელმძღვანელობა ასევე განიხილავს „კომპანიის“ მომხმარებელთა ბაზის დემოგრაფიულ მონაცემებს, იმ მრეწველობებისა და ქვეყნის დეფოლტის რისკების ჩათვლით, რომლებშიც მომხმარებლები საქმიანობენ, რადგან ამ ფაქტორებმა შეიძლება გავლენა იქონიონ საკრედიტო რისკზე. კომპანიის შემოსავალი ძირითადად უკავშირდება გაყიდვების ოპერაციებს რამდენიმე კლიენტთან: თელმიკო, სს „EP Georgia Supply“, სს „ენერგო პრო ჯორჯია“. 2023 წლის განმავლობაში კომპანიის საექსპორტო გაყიდვები ხორციელდებოდა აზერბაიჯანში, თურქეთსა და სომხეთში (2022 წელს: აზერბაიჯანი, თურქეთი და სომხეთი).

კომპანიის ხელმძღვანელობამ შეიმუშავა საკრედიტო პოლიტიკა, რომლის თანახმადაც ყველა ახალი კლიენტის კრედიტუნარიანობა ინდივიდუალურად ფასდება კომპანიის სტანდარტული გადახდის და მიწოდების პირობების შეთავაზებამდე. კომპანიის მიმოხილვა მოიცავს გარე წყაროებიდან მიღებული ინფორმაციის ანალიზს, ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში.

კანონმდებლობაში 2014 წლის 1 სექტემბრიდან შეტანილი ცვლილებების შედეგად, კომპანია მოქმედებს პრინციპალის სახით და კისრულობს ყველა საკრედიტო რისკს გაყიდული საბალანსო და გარანტირებული ელექტროენერგიისთვის. არსებული შეთანხმებების ფარგლებში, კომპანია: ა) ვალდებულია გადაუხადოს ელექტროენერგიის მწარმოებლებს წარმოებული და მიწოდებული საბალანსო და გარანტირებული ელექტროენერგიისთვის; ბ) ვალდებულია შეიძინოს წინასწარ განსაზღვრული ელექტროენერგიის მოცულობის მინიმალური ოდენობა, თუ მომწოდებელი ვერ გაყიდის მას პირდაპირი ხელშეკრულებების საშუალებით; გ) გასწევს მომსახურებას პირდაპირ მის კლიენტებზე და სხვა არცერთი მხარე არ არის ჩართული.

კომპანიის მომხმარებლების 90%-ზე მეტი უკვე რამდენიმე წელია აწარმოებს გარიგებებს კომპანიასთან და ზარალს იშვიათად ჰქონია ადგილი. კლიენტების საკრედიტო რისკის მონიტორინგის დროს, კლიენტები ჯგუფდებიან მათი საკრედიტო მახასიათებლების მიხედვით, გეოგრაფიული ადგილმდებარეობის, ასაკობრივი პროფილის, დაფარვის ვადების და წარსული ფინანსური სირთულეების არსებობის გათვალისწინებით. სავაჭრო მოთხოვნები კომპანიის საბითუმო მომხმარებლებს უკავშირდება. მოქმედი კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს წინასწარ გარანტიებს. სავაჭრო და სხვა მოვალეობთან დაკავშირებით ზოგადად არ მოითხოვება რაიმე სახის უზრუნველყოფა.

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის სავაჭრო მოთხოვნების დაახლოებით 100% უკავშირდებოდა ადგილობრივ საბითუმო კლიენტებს. 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიამ დაარეგისტრირა 64 ადგილობრივი საბითუმო მომხმარებელი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 56 მომხმარებელი).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები

კომპანიის სავაჭრო მოთხოვნებიდან წარმოშობილ საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარების შეჯამება:

ლარი	საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	31 დეკემბერი 2023		31 დეკემბერი 2022	
		ბრუტო	გაუფასურება	ბრუტო	გაუფასურება
დაბალი რისკი	არა	62,098,502	(141,579)	60,459,539	(530,088)
მაღალი რისკი	კი	36,984,452	(9,390,159)	7,770,067	(7,770,067)
		99,082,954	(9,531,738)	68,229,606	(8,300,155)

მომხმარებელთა საკრედიტო რისკის მონიტორინგის დროს, მომხმარებლები ჯგუფდებიან მათი საკრედიტო მახასიათებლების მიხედვით, ხანდაზმულობის პროფილი, დაფარვის ვადა და წარსულში არსებული ფინანსური სირთულეები.

დაბალი რისკი - კონტრაგენტებს, ახლო მომავალში, აქვთ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების ძლიერი უნარი და ეკონომიკური და ბიზნეს გარემოს მომავალი უარყოფითი ცვლილებები, არ არის სავარაუდო, რომ შეამცირებს კლიენტის უნარს დააკმაყოფილოს თავისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები. საშუალო შეწონილი ზარალის განაკვეთი დაბალი რისკის ხარისხისთვის არის დაახლოებით 0.9% (2022: 0.9%).

მაღალი რისკი - კონტრაგენტებს, ახლო მომავალში, აქვთ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების სუსტი უნარი და ეკონომიკური და ბიზნეს გარემოს მომავალი უარყოფითი ცვლილებები სავარაუდოდ შეამცირებს კონტრაგენტების უნარს დააკმაყოფილონ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები. საშუალო შეწონილი ზარალის განაკვეთი მაღალი რისკის ხარისხისთვის არის 100%. კომპანია მის 90 დღეზე მეტით ვადაგადაცილებულ მოთხოვნებს მაღალი რისკის კატეგორიაში კლასიფიცირდება.

კომპანია განსაზღვრავს გაუფასურების რეზერვს, რომელიც წარმოადგენს მოსალოდნელი ზარალის მისეულ შეფასებას სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში. მოცემული რეზერვის ძირითადი შემადგენელი ნაწილია ინდივიდუალური ზარალის კომპონენტი. კომპანიის სავაჭრო მოთხოვნები ძირითადად ადგილობრივ კლიენტებს უკავშირდება, რომლებსაც კომპანიასთან მუშაობის გრძელვადიანი გამოცდილება და კარგი საკრედიტო პოზიცია აქვთ.

ზემოაღნიშნულ მაღალი რისკის მქონე ნაშთებში შეტანილი სავაჭრო მოთხოვნების ბალანსები ღირებულებით 26,084,462 ლარი და 1,509,831 ლარი დაკავშირებულია სს „ხესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხანასა“ და შპს „ჯორჯიან მანგანუზთან“, შესაბამისად. ხელმძღვანელობის შეფასებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღნიშნული ნაშთებიდან არის არა-არსებითი, საქართველოს მთავრობის 2023 წლის 11 დეკემბრით დათარიღებული N2233 დადგენილების მიხედვით, რომელიც სს „ესკო“-ს აძლევს უფლებას გადაავადოს გადახდები სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მომწოდებლების მიმართ, მანამ სანამ აღნიშნული კლიენტებისგან გადახდები არ იქნება მიღებული. წინამდებარე დასკვნის თარიღისთვის, მიმდინარეობს მოლაპარაკებები მხარეებს შორის გადახდის გრაფიკის შესადგენად.

ძირითადი დაშვება, რომლის მიმართაც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის ყველაზე მგრძნობიარე მოიცავს „ზარალი დეფოლტის შემთხვევის“ განაკვეთს, რომელიც ხელმძღვანელობის შეფასებით ნულს არის მიახლოებული. „ზარალი დეფოლტის შემთხვევის“ განაკვეთის 5%-იანი ზრდა გამოიწვევდა 1,379,715 ლარის ოდენობით დამატებით მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

მომრაობა გაუფასურების რეზერვში სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

ლარი	გაუფასურების რეზერვი	
	2023	2022
ნაშთი წლის დასაწყისში	(8,300,155)	(5,028,995)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების ანარიცხი	(1,231,583)	(3,271,160)
აღდგენები წლის განმავლობაში	-	-
ნაშთი წლის ბოლოს	<u>(9,531,736)</u>	<u>(8,300,155)</u>

რეზერვის ანგარიში სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში გამოიყენება გაუფასურების ზარალის აღრიცხვის მიზნით, მანამ სანამ აღდგენის ყველა შესაძლებლობა არ იქნება ამოწურული; ამ დროს ოდენობები ჩამოიწერება პირდაპირ ფინანსური აქტივის საპირწონედ.

გასული წლების გადაუხდელობის სტატისტიკის მიხედვით, კომპანიას მიაჩნია, რომ ზემოაღნიშნულის გარდა სხვა დამატებითი გაუფასურების რეზერვი არ არის საჭირო სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

(iii) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2023 წლის 31 დეკემბერს, კომპანია ფლობს 28,052,230 ლარის ოდენობით ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს (2022 წელს: 41,886,981 ლარი), რაც წარმოადგენს მოცემულ აქტივებზე მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წამყვან ქართულ ბანკებშია განთავსებული, რომელთა მოკლევადიანი ემიტენტის დეფოლტ რეიტინგი, Fitch-ის სარეიტინგო სააგენტოს რეიტინგის მიხედვით არის B.

გაუფასურება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარებების მოკლე ვადიანობას. კომპანია მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაჰენტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით.

(iv) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანია სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც დაკმაყოფილებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. კომპანიის პოლიტიკა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით, მდგომარეობს იმის უზრუნველყოფაში, რომ ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ გარემოებებში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან კომპანიის რეკუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები სრულად არის განთავსებული მიმდინარე ანგარიშზე ბანკში, რაც ასევე ხელს უწყობს კომპანიის ლიკვიდურობის მდგომარეობას.

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები, სავარაუდო საპროცენტო გადახდების ჩათვლით და ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების გავლენის გამოკლებით:

31 დეკემბერი 2023

ლარი არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები საიჯარო	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	12 თვეზე ნაკლები	1-2 წლამდე	2-5 წლამდე	5 წელზე მეტი
ვალდებულებები	3,208,098	5,146,793	701,835	701,835	3,509,177	233,945
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	85,022,667	85,022,667	85,022,667	-	-	-
	88,230,765	90,169,460	85,724,502	701,835	3,509,177	233,945

31 დეკემბერი 2022

ლარი არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები საიჯარო	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	12 თვეზე ნაკლები	1-2 წლამდე	2-5 წლამდე	5 წელზე მეტი
ვალდებულებები	3,465,230	5,848,628	701,835	701,835	2,105,506	2,339,452
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	57,709,960	57,709,960	57,709,960	-	-	-
	61,175,190	63,558,589	58,411,795	701,835	2,105,506	2,339,452

მოსალოდნელი არ არის, რომ ვადიანობის ანალიზში გათვალისწინებული ფულადი სახსრების ნაკადებს ადგილი ჰქონდეს მოსალოდნელზე მნიშვნელოვნად ადრე ან არსებითად განსხვავებული ოდენობით.

(v) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორც არის სავალუტო კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები, იმოქმედებს კომპანიის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს ბაზრის რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

სავალუტო რისკი

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ გამოშვებული „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ მიხედვით კომპანია არ ექვემდებარება არსებით სავალუტო რისკს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსაზღვრად, თუ რა ოდენობით უნდა ექვემდებარებოდეს კომპანია ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთიან ინსტრუმენტებს. თუმცა, ახალი სესხების და კრედიტების აღების დროს გადაწყვეტილების მიღებისას მართვის გუნდი ხელმძღვანელობს საკუთარი მსჯელობით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება კომპანიისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალებადი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება

საანგარიშგებო თარიღისთვის, კომპანიის პროცენტიანი ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის შემადგენლობა იყო შემდეგი:

ლარი	31 დეკემბერი 2023	31 დეკემბერი 2022
ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
ფინანსური აქტივები	28,052,230	41,886,981
ფინანსური ვალდებულებები	(3,208,098)	(3,465,230)
	24,844,132	38,421,751

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

კომპანია არ აღრიცხავს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან როგორც გასაყიდად გამიზნულს. შესაბამისად, ცვლილება საპროცენტო განაკვეთებში საანგარიშგებო თარიღისთვის არ იმოქმედებდა მოგებაზე ან ზარალზე, ან კაპიტალზე.

(c) კაპიტალის მართვა

კომპანიის საქმიანობის ხასიათიდან გამომდინარე, კომპანიას არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა. კომპანია არ წარმოადგენს გარედან დაკისრებული, კაპიტალის მოთხოვნების საგანს. გარდა ამისა, წლის განმავლობაში კაპიტალის მართვის მიდგომებში ცვლილებები არ მომხდარა.

17. პირობითი ვალდებულებები

(a) სასამართლო დავა

ხელმძღვანელობის აზრით, არ არსებობს მიმდინარე სასამართლო დავები და საჩივრები, რომელთაც შეიძლება არსებითი გავლენა ჰქონდეთ კომპანიის საოპერაციო შედეგებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე და რომლებიც არ არის წარმოდგენილი წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში.

(ბ) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოში

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ცვლილებები, რომლებიც ზოგჯერ ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისაგან განსხვავებული ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. საგადასახადო წელი ღია რჩება საგადასახადო უწყებების მიერ განსახილველად, სამი თანმიმდევრული კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, კონკრეტულ ვითარებებში საგადასახადო წელი შესაძლოა უფრო დიდი ხნით დარჩეს ღია.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიის ინტერპრეტაციისაგან და მათ მნიშვნელოვანი გავლენა იქონიონ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე, თუ საგადასახადო ორგანო შესძლებს საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირებას.

18. დაკავშირებული მხარეები

(ა) ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

(ი) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია ხელფასების და გასამრჯელოების კატეგორიაში (შენიშვნა 7):

ლარი	2023	2022
ხელფასები და ბონუსები	661,407	551,384

(ბ) ოპერაციები საქართველოს მთავრობასთან

საქართველოს მთავრობა პირდაპირ ფლობს კომპანიის წილების 100%-ს (2022: 100%) და ხმის მიცემის უფლებების 100%-ს და აღნიშნული აძლევს მთავრობას არსებით გავლენას კომპანიაზე. ამასთანავე, კომპანია აწარმოებს ყოველდღიურ ოპერაციებს რიგ საწარმოებთან, რომლებიც კონტროლდება, ერთობლივად კონტროლდება ან არის საქართველოს მთავრობის მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. მთავრობასთან დაკავშირებულ სუბიექტებთან განხორციელებულ ოპერაციებთან დაკავშირებით კომპანიამ აირჩია ბასს 24-ით (დაკავშირებული მხარის განმარტებითი შენიშვნები) ნებადართული გათავისუფლების გამოყენება, რაც იძლევა დაკავშირებული მხარის განმარტებითი შენიშვნების შემცირებული სახით წარდგენის შესაძლებლობას.

ერთობლივად, მაგრამ არა ინდივიდუალურად, მნიშვნელოვანი ოპერაციები

კომპანია ოპერირებს ენერგოსექტორში, რომელშიც დომინირებენ საწარმოები, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ კონტროლდება საქართველოს მთავრობის მიერ, მთავრობასთან დაკავშირებული საწარმოების საშუალებით.

აღნიშნულ ოპერაციებს ადგილი აქვთ კომპანიის ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობის პროცესში იმ პირობებზე, რომლებიც შესაძარსია სხვა საწარმოების პირობებთან, რომლებიც არ არიან დაკავშირებული მთავრობასთან. კომპანიამ დაადგინა შესყიდვების პოლიტიკა და პროდუქტებისა და მომსახურების შესყიდვების დამტკიცების პროცესები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული იმაზე წარმოადგენენ თუ არა კონტრაქტები მთავრობასთან დაკავშირებულ საწარმოებს.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, ხელმძღვანელობა აფასებს, რომ კომპანიის მიერ სხვა მთავრობასთან დაკავშირებულ საწარმოებთან დადებული მნიშვნელოვანი გარიგებების ჯამური ოდენობა არის მისი საბალანსო ელექტროენერგიის და გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვების სულ მცირე 12% (2022: 14%) და მისი საბალანსო ელექტროენერგიის და გარანტირებული სიმძლავრის შესყიდვების 45% (2022: 45%).

19. შემდგომი მოვლენები

ბაზრის ახალი კონცეფცია

საქართველოს მთავრობის, 2020 წლის 16 აპრილის დადგენილება N246-ის საფუძველზე შეიქმნა ბაზრის ახალი კონცეფცია („ბაზრის ახალი კონცეფცია“). თავდაპირველად დაგეგმილი იყო, რომ ბაზრის ახალი კონცეფცია ძალაში 2021 წლის 1 ივლისიდან შევიდოდა. საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 31 მაისის და 2022 წლის 28 თებერვლის დადგენილება N244-ის და დადგენილება N89-ის საფუძველზე, შესაბამისად, ბაზრის კონცეფციაში ცვლილებების ძალაში შესვლა 2022 წლის იანვრამდე და 2022 წლის 1 სექტემბრამდე გადაიდო. „ბაზრის ახალი კონცეფციის“ ძალაში შესვლამდე, კომპანია გააგრძელებს მის საქმიანობას ჩვეულ რეჟიმში და სს "საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟა" იმუშავებს სატესტო რეჟიმში. 2022 წლის იანვრის შემდეგ, იგეგმებოდა კომპანიის ფუნქციების შემდეგ ფუნქციებზე შემცირება:

- გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებით ელექტროენერგიის მწარმოებლების მიერ გენერირებული ელექტროენერგიის შესყიდვა, განახლებადი ენერგიის მხარდაჭერის სქემის ბენეფიციარებისთვის, სახელშეკრულებო ტარიფით და ელექტროენერგიიდან შემოსავლის მისაღებად, შეძენილი ელექტროენერგიის ორგანიზებულ ბაზრებზე გაყიდვა.
- საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებისთვის ელექტროენერგიის უსაფრთხო მიწოდების უზრუნველყოფა, ორგანიზებულ ბაზრებზე ელექტროენერგიის შეძენით ბაზრის ახალი კონცეფციისა და შესაბამისი კანონმდებლობის მოთხოვნების გათვალისწინებით; და
- ზემოაღნიშნული გარიგებების, საჯარო მომსახურების საბითუმო ორგანიზაციის სახით განხორციელება.

საქართველოს მთავრობის 2023 წლის 29 ივნისის დადგენილება N239-ის საფუძველზე, ცვლილებები ახალი ბაზრის კონცეფციაში კვლავ გადაიდო, 2024 წლის 1 ივლისამდე, საიდანაც ბაზარმა დაიწყო ოპერირება.

ხელმძღვანელობა არ მოელის, რომ დაგეგმილ საკანონმდებლო ცვლილებებს და ახალი ბაზრის კონცეფციის შემოღებას ექნებათ არსებითი გავლენა კომპანიის საოპერაციო საქმიანობასა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

20. შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე, გარდა ძირითადი საშუალებებისა, რომლებიც შეფასებულია გადაფასებული ოდენობებით.

21. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

ქვემოთ განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

(a) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია კომპანიის შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება კომპანიის სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, გადაყვანილია კომპანიის სამუშაო ვალუტაში სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი ერთეულები უცხოურ ვალუტაში, რომლებიც ფასდება პირვანდელი ღირებულებით, კონვერტირდება გარიგების თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობა როგორც წესი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ბ) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

სავაჭრო მოთხოვნები და გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები თავდაპირველად აღიარდება წარმოშობის მომენტში. ყველა სხვა ფინანსური აქტივის და ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხორციელდება გარიგების თარიღისთვის, როდესაც კომპანია ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვრელი მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა არსებითი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება, თავდაპირველად შეფასებულია სამართლიან ღირებულებას დამატებული (არა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ერთეულისთვის) მის შემენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე, როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ „კომპანია“ არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულად:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალ ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანაც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიზნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას „კომპანიას“ აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. აღნიშნული მოიცავს ყველა წარმოებულ ფინანსური აქტივს. თავდაპირველი აღიარებისას, „კომპანიას“ შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოფხვრის, ამ მნიშვნელოვნად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამობებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის კლასიფიცირდება როგორც სავაჭროდ ფლობილი, წარმოებულია ან გამიზნულია ესეთად თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა ამონაგებით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, კომპანიამ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. კომპანია ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან.

კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა მოდიფიცირება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, „კომპანია“ ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი ან მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მოდიფიცირებულია მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულპირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას, „კომპანია“ იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას „კომპანია“ აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, კომპანია ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;

- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც კომპანია არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და კომპანია არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

კომპანია დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. კომპანია ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები არის მოდიფიცირებული და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავდება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგადაფაროს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

(c) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის ზარალის რეზერვებს აღიარებს:

- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე;
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებულ ინვესტიციებზე სავალო ინსტრუმენტებში; და
- სახელშეკრულებო აქტივებზე.
- კომპანია აფასებს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:
- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, კომპანია ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი არასაჭირო ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

კომპანია ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს როდესაც მას 25 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

კომპანია ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს კომპანიის მიმართ, კომპანიის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია, მოთხოვნის სახეობის მიხედვით.
- მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო ზარალების ალბათობით შეწონილი შეფასება. საკრედიტო ზარალი ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა ორგანიზაციიდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირდება ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

გაუფასურების წარდგენა

ზარალის რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც კომპანიას აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. კომპანია ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. კომპანია აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას კომპანიის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(ii) არაფინანსური აქტივები

კომპანიის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების გარდა) გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება. განუსაზღვრელი მომსახურების ვადის მქონე ან ჯერ გამოსაყენებლად ხელმიუწვდომელი არამატერიალური აქტივებისთვის, ანაზღაურებადი ღირებულება ფასდება ყოველ წელს ერთიდაიგივე დროს. გაუფასურების ზარალი აღიარდება თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის სავარაუდო ანაზღაურებად ღირებულებას.

აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის თვითღირებულება) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები სავარაუდო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე (გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით), რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების შემოღინების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ფულადი შემოღინებებისგან. გაუფასურების ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალები ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის, ნებისმიერ მინიშნებაზე იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგენა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას ანაზღაურებადი ღირებულებას განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგენილია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას, რაც იქნებოდა განსაზღვრული (ცვეთის ან ამორტიზაციის გამოკლებით) გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(d) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით. შემდგომ, ძირითადი საშუალებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, გარე დამოუკიდებელი შემფასებლების მიერ პერიოდული შეფასების მიხედვით, გამოკლებული შემდგომი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. თუ ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვან ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი ამონაგები ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებულ ამონაგებსა და ძირითადი საშუალების საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აისახება წმინდად მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები. გადაფასებული აქტივების გაყიდვისას, ნებისმიერი დაკავშირებული ოდენობა შეტანილი გადაფასების რეზერვში, როგორც გადაფასების ნამეტი, გადატანილია გაუნაწილებელ მოგებაში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ სავარაუდოა, რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი შემოედინება კომპანიაში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) გადაფასება

გადაფასების შედეგად ძირითადი საშუალებების ღირებულების ზრდა აისახება პირდაპირ გადაფასების რეზერვში, კაპიტალში, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ის აღადგენს წინა პერიოდის გადაფასების შემცირებას აღიარებულს მოგებაში ან ზარალში. ამ შემთხვევაში ის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. გადაფასების შედეგად ძირითადი საშუალებების ღირებულების შემცირება აისახება მოგებაში ან ზარალში, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ის აღადგენს წინა პერიოდის გადაფასების ზრდას, აღიარებულს პირდაპირ სხვა სრულ შემოსავალში. ამ შემთხვევაში აღდგენის ოდენობა აღიარდება პირდაპირ სხვა სრულ შემოსავალში.

(iv) ცვეთა

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზადმყოფ მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ხოლო საწარმოს შიდა ძალებით დამზადებული აქტივები - მათი სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებას გამოკლებული ნარჩენი ღირებულება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ფორმას.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

– სატრანსპორტო საშუალებები	5 წელი;
– ავეჯი და მოწყობილობები	4-5 წელი;
– კომპიუტერები და ტექნიკური აღჭურვილობა	4-5 წელი;

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(ე) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით. დამატებითი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ჩვეულებრივი აქციების გამოშვებას, აღიარდება კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

(ფ) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ფარგლებში, თუ კომპანიას ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(გ) შემოსავალი

(i) ელექტროენერგიის რეალიზაცია

შემოსავალი ელექტროენერგიის რეალიზაციიდან, ელექტროენერგიის ექსპორტის ჩათვლით, ჩვეულებრივი საქმიანობისას, განისაზღვრება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულებით. კომპანია არ ახორციელებს უკან დაბრუნებებს, სავაჭრო და რაოდენობრივ ფასდათმობებს. შემოსავალი აღიარდება მაშინ, როდესაც არსებობს გონივრული მტკიცებულება, როგორც წესი გაფორმებული სავაჭრო ხელშეკრულების სახით, რომლის მიხედვითაც მომხმარებელს გადაეცემა ფლობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკები და ანაზღაურება, სავარაუდოა ანაზღაურების ამოღება, დაკავშირებული ხარჯების და ელექტროენერგიის შესაძლო უკანდაბრუნებების საიმედოდ შეფასება არის შესაძლებელი, რეალიზებულ ელექტროენერგიასთან მიმართებაში ხელმძღვანელობის სამომავლო ჩართულობა აღარ არის საჭირო და შემოსავლების ოდენობის საიმედოდ შეფასება არის შესაძლებელი. თუ მოსალოდნელია ფასდათმობა, რომლის ღირებულების საიმედოდ განსაზღვრა არის შესაძლებელი, მაშინ ასეთი ფასდათმობა აღიარებულ უნდა იქნას შემოსავლის შემცირების სახით გაყიდვების აღიარების დროს.

საბალანსო ელექტროენერგიის რეალიზაციისას, რისკებისა და სარგებლის გადაცემა ხდება მაშინ, როდესაც ელექტროენერგია მიეწოდება ელექტროსისტემის იმ წერტილს, საიდანაც ნაწილდება მომხმარებელზე ელექტროსადენების მეშვეობით და ელექტროენერგია ითვლება მიღებულად მომხმარებლის მიერ.

2014 წლის სექტემბრიდან, კანონმდებლობაში მომხდარი ცვლილებების შედეგად, კომპანია მოქმედებს გარანტირებული სიმძლავრის შეძენისა და რეალიზაციის ოპერაციაში, როგორც პრინციპალი და შესაბამისად აღიარებს შემოსავლებსა და შესაბამის რეალიზებული საქონლის თვითღირებულებას. კომპანია არ არიცხავს საკომისიოს გარანტირებული სიმძლავრის შესყიდვასა და რეალიზაციაზე. 2014 წლის 1 სექტემბრამდე, გარანტირებული სიმძლავრის შესყიდვისა და რეალიზაციის ოპერაციებში კომპანია მოქმედებდა როგორც აგენტი და არა როგორც პრინციპალი. კლიენტებისგან მიღებული არაფულადი ანაზღაურება ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, კომპანიის მიერ არაფულად ანაზღაურებაზე კონტროლის მოპოვების თარიღის მითითებით. შეფასების თარიღის შემდეგ მომხდარი ცვლილებები არაფულადი ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებაში არ არის შეტანილი გარიგების ფასში.

(ii) მომსახურება

შემოსავლის აღიარება ხდება კომპანიის მიერ შესაბამისი კანონმდებლობებისა და რეგულაციების ფარგლებში გაწეული მომსახურების მიხედვით, როდესაც შემოსავლის თანხა შესაძლოა საიმედოდ შეფასდეს და სავარაუდოა, რომ ოპერაციებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებელი კომპანიაში შემოედინება.

(iii) შესასრულებელი ვალდებულებები

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებების მიხედვით, შესასრულებელი ვალდებულებების შესრულების ხასიათის და ვადების შესახებ, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების და დაკავშირებული შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების ჩათვლით:

საქონლის/მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარება ფასს 15-ის მიხედვით
ელექტროენერგიის გაყიდვა (ადგილობრივ და უცხოურ ბაზრებზე), მოიცავს შემდეგის გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს:	მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე განხორციელებული გაყიდვების შედეგად, როგორც ადგილობრივ ასევე უცხოურ ბაზრებზე, კლიენტები მოიპოვებენ კონტროლს ელექტროენერგიაზე კომპანიის მიერ ქსელის საშუალებით ელექტროენერგიის მიწოდების თანადროულად.	შემოსავლის აღიარება ხდება გარკვეული დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად, გადაცემული ელექტროენერგიის მოცულობის მიხედვით.
საბალანსო ელექტროენერგია; გარანტირებული სიმძლავრე;	კომპანიის მიერ ტარიფის დათვლა ხდება ყოველთვიურად, აღნიშნული პერიოდისთვის შესყიდვით. ელექტროენერგიის ფაქტობრივი ფასების მიხედვით.	ერთად, გადაცემული ელექტროენერგიის მოცულობის მიხედვით.
იმპორტირებული და ექსპორტირებული ელექტროენერგია;	გაყიდვებთან დაკავშირებით ფასდაკლებები არ არსებობს. გაყიდვების ხელშეკრულებები არ მოიცავს მნიშვნელოვან საფინანსო კომპონენტს.	
კლიენტებისთვის მომსახურების გაწევა (ადგილობრივი და უცხოური) მოიცავს ფიქსირებული ტარიფით მომსახურების გაწევიდან მიღებულ შემოსავალს.	„ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ თანახმად, აბონენტებმა უნდა გადაუხადონ კომპანიას წინასწარ განსაზღვრული მომსახურების საფასური გადაცემული ელექტროენერგიის მოცულობიდან გამომდინარე.	შემოსავალი აღიარდება გარკვეული დროის განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად.
	გაყიდვების ხელშეკრულებები არ მოიცავს მნიშვნელოვან საფინანსო კომპონენტს.	

(h) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

კომპანიის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი;
- საპროცენტო ხარჯი;
- სავალუტო ამონაგები ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე, საბალანსო ელექტროენერგიის გარდა.

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

საბალანსო ელექტროენერგიის ტარიფი დგინდება საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ბრძანების - „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ მიხედვით. ტარიფების დადგენისას, კომპანია ითვალისწინებს საკუთროს სხვაობით გამოწვეულ ცვლილებებს და ახდენს საბალანსო ელექტროენერგიის ფასის შესაბამის კორექტირებას. საბალანსო ელექტროენერგიის გაყიდვასთან დაკავშირებული სავალუტო ამონაგები ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე აღიარებულია "შემოსავლის" და "რეალიზებული საქონლის თვითღირებულების" მუხლებში. გარანტირებული სიმძლავრის მომსახურების ტარიფს „საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია“ („სემეკი“) ადგენს.

(i) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს. მიმდინარე გადასახადები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში გარდა შემთხვევისა, როდესაც ის უკავშირდება საწარმოთა შერწყმას, პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში უნდა შესულიყო 2023 წლის 1 იანვრიდან. 2022 წელს საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა ცვლილებები საფინანსო დაწესებულებებისთვის მოქმედი მოგების გადასახადის მოდელში, რომელიც 2023 წლიდან მოქმედებს. კანონმდებლობაში შეტანილი ცვლილებების მიხედვით, საფინანსო დაწესებულებების ნაწილი ესტონურ საგადასახადო მოდელზე აღარ გადავა.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას, როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. ამასთან საგადასახადო ობიექტი მოიცავს ხარჯებსა და სხვა გადახდებს, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვარს გადაცდენილი წარმომადგენლობითი ხარჯები.

საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მიმდინარე გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, როდესაც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად გადახდის ფაქტობრივი თარიღისა ან იმ პერიოდისა, რომლისთვისაც გადაიხდება დივიდენდები. საგადასახადო ვალდებულების თანხა დივიდენდების განაწილებაზე გამოითვლება როგორც წმინდა განაწილების თანხის 15/85-ი.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით მოგების გადასახადით იბეგრება ასევე ზოგიერთი ოპერაცია, როგორიცაა ხარჯის გაწევა, რომელიც არ უკავშირდება ეკონომიკურ საქმიანობას, უსასყიდლო მიწოდება და ზღვრულ ოდენობაზე გადაჭარბებით წარმომადგენლობითი ხარჯების გაწევა. კომპანია ამგვარი ოპერაციების დაბეგვრას ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებს გარეთ განიხილავს და მათ აღრიცხავს, როგორც მოგების გადასახადის გარდა სხვა გადასახადებს.

(j) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, კომპანია განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ.

როგორც მოიჯარე

კომპანია აღიარებს აქტივს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის დაწყების თარიღისთვის. აქტივი გამოყენების უფლებით თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით, რომელიც მოიცავს საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ ოდენობას კორექტირებულს ნებისმიერი საიჯარო გადახდებით, რომლებიც დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელდა, დამატებული ნებისმიერი თავდაპირველი პირდაპირ გაწეული ხარჯები და აქტივის დაშლის და შესაბამისი აქტივის გატანის ან მისი აღდგენის ან იმ ტერიტორიის აღდგენის ხარჯები სადაც აღნიშნული აქტივი მდებარეობდა, გამოკლებული ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდები.

შემდგომ ხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყებიდან მისი დასრულების თარიღამდე, გარდა შემთხვევებისა როდესაც იჯარა გადასცემს შესაბამისი აქტივის საკუთრებას კომპანიას იჯარის ვადის ბოლოს, ან იმ შემთხვევაში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით თვითღირებულება ასახავს კომპანიის მხრიდან შესყიდვის შესაძლებლობის გამოყენებას. ამ შემთხვევაში მოხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ ცვეთა შესაბამისი აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე, რომელიც ძირითადი საშუალებების მსგავს საფუძველზე განისაზღვრება. ამასთანავე, „აქტივი გამოყენების უფლებით“ პერიოდულად შემცირებულია გაუფასურების ზარალით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების კონკრეტული გადაფასებებით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება იმ საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც არ არის გადახდილი დაწყების თარიღისათვის, დისკონტირებული იჯარაში ჩართული საპროცენტო განაკვეთით ან, თუ აღნიშნული განაკვეთის განსაზღვრა დროულად ვერ ხერხდება, კომპანიის ზღვრული სასესხო განაკვეთით. ზოგადად, კომპანია დისკონტირების განაკვეთად მის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს იყენებს.

საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში შეტანილი საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს, მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდელებს.

საიჯარო ვალდებულება შემდგომ გაზრდილია საპროცენტო ხარჯით საიჯარო ვალდებულებაზე და შემცირებულია განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. საიჯარო ვალდებულება ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ის გადაფასებულია, თუ კომპანია შეცვლის მის შეფასებას იმისა, გამოიყენებს თუ არა ის შესყიდვის, გახანგრძლივების ან შეწყვეტის შესაძლებლობას ან არსებობს თუ არა გადახდილი არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახდელები.

როდესაც საიჯარო ვალდებულება მსგავსი გზით გადაფასდება, ხდება აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულების შესაბამისი კორექტირება, ან აღრიცხულია მოგებაში ან ზარალში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით საბალანსო ღირებულება შემცირებულია ნულამდე.

კომპანიამ აირჩია არ აღიაროს აქტივები გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებები დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისთვის, გადაცემის ხაზების ბოძებზე წვდომის უფლების ჩათვლით. კომპანია აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს ხარჯის სახით წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის ვადის მანძილზე.

საიჯარო ვადა ასახავს კომპანიის გონივრულ შეფასებას იმ პერიოდისა, რომლის განმავლობაშიც შესაბამისი აქტივი იქნება გამოყენებული. საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანია აფუძნებს მის მსჯელობას კონტრაქტის და შესაბამისი აქტივის ფართო ეკონომიკაზე და არა მხოლოდ სახელშეკრულებო პირობებზე, რაც იძლევა საშუალებას, რომ ფაქტორები როგორებიცაა ეკონომიკური ჯარიმები, საკანონმდებლო მიდგომა იჯარის განახლებაზე, მოსალოდნელი ცვლილებები რეგულაციაში და კომპანიის სამომავლო ბიზნეს გეგმები ეფექტურად იყოს ასახული საიჯარო ვადის შეფასებაში.

(i) ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოებში

„კომპანიის“ წილი მეკავშირე საწარმოებში მოიცავს წილებს ერთობლივ საწარმოებში.

ერთობლივი საწარმო წარმოადგენს გარიგებას, რომელშიც „კომპანიას“ აქვს ერთობლივი კონტროლი, რომლის საშუალებითაც „კომპანიას“ აქვს უფლებები გარიგების წმინდა აქტივებზე, და არა უფლებები მის აქტივებზე და ვალდებულებები მის ვალდებულებებზე. წილები ერთობლივ საწარმოებში აღირიცხება წილობრივი მეთოდის გამოყენებით და თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით. ინვესტიციის თვითღირებულება მოიცავს გარიგების ხარჯებს.

ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს კომპანიის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის წილს ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში, სააღრიცხვო პოლიტიკებში განხორციელებული კორექტირებების შემდეგ (კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკებთან მოსარგებად), აღნიშნული არსებითი გავლენის დაწყების თარიღიდან, არსებითი გავლენის შეწყვეტის თარიღამდე.

როდესაც კომპანიის ზარალის წილი აჭარბებს მის წილს ინვესტიციებში მეკავშირე საწარმოებში, აღნიშნული წილის საბალანსო ღირებულება, ნებისმიერი გრძელვადიანი ინვესტიციების ჩათვლით, შემცირებულია ნულამდე, და შემდგომი ზარალების აღიარება წყდება, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც კომპანიას აქვს ვალდებულება ან აქვს განხორციელებული გადახდები ინვესტიციის ობიექტის სახელით.

22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც 2023 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენება ნებადართულია); თუმცა კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას. მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ წარმოდგენილი ახალი და შესწორებული სტანდარტები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).
- საიჯარო ვალდებულება გაყიდვასა და უკუიჯარაში (ფასს 16-ის შესწორებები);
- გაცვლის საშუალების არარსებობა (ბასს 21-ის შესწორებები).

მმართველობითი ანგარიში

20 სექტემბერი 2024

ესკო-ს საქმიანობის მიმოხილვა

„ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ შესაბამისად, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ (ესკო) ექსკლუზიურად ახორციელებს საბალანსო ელექტროენერგიითა და გარანტირებული სიმძლავრით ვაჭრობას, სეზონური საჭიროების მიხედვით ელექტროენერგიის იმპორტსა და ექსპორტს, ამასთანავე გვევლინება ახლად აშენებული ელექტროსადგურების მიერ წარმოებული ელექტროენერგიის გარანტირებულ შემსყიდველად (ესკო ანხორციელებს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ფუნქციებსაც).

სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ აქციების 100% საქართველოს მთავრობის საკუთრებაშია, აქციების მართვის ხელშეკრულების საფუძველზე „საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო“ ახორციელებდა საწარმოს მართვის მიზნით წილის მფლობელთა ძირითად უფლებებსა და მოვალეობებს.

ელექტროენერგიის ბაზრის არსებული მოდელის მიხედვით ესკო ყიდულობს და ყიდის საბალანსო ელექტროენერგიას და გარანტირებულ სიმძლავრეს, ანუ იმ ელექტროენერგიას, რაც იქნა ფაქტიურად გამოიმუშავებული და ამავდროულად შესაბამისად მოხმარებულიც. ფაქტიურად, ესკოს მეშვეობით ხორციელდება ელექტროენერგიის და გარანტირებული სიმძლავრის ხარჯის გენერირების იდენტური ოდენობით გადატანა მომხმარებელზე, რაც საშუალებას აძლევს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციულ ოპერატორს სრულად მოახდინოს შემენილი ელექტროენერგიისა და გარანტირებული სიმძლავრის ხარჯების კომპენსირება.

საბალანსო ელექტროენერგიის, ასევე გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვა-გაყიდვა **ესკოსათვის არაა მომგებიანი საქმიანობა**, საბალანსო ელექტროენერგიის ფასი განისაზღვრება საბაზრო წესების შესაბამისად, საშუალო შეწონილი ღირებულების საფუძველზე ყოველგვარი სხვა ნამატის გარეშე, ანუ თვითღირებულებით. **ესკო თავისი საქმიანობისათვის იღებს მარეგულირებელი კომისიის მიერ დადგენილ საკომისიოს (მომსახურების საფასური), რომლის ოდენობა არაა დამოკიდებული მოგების მაჩვენებელზე.**

ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი არის ელექტროენერგიის გარანტირებული შესყიდვების ხელშეკრულების (PPA-ს) ხელმომწერი მხარე, რაც მოიცავს ახლად აშენებული ჰესებიდან გამოიმუშავებული ელექტროენერგიის გარანტირებულ შესყიდვის ვალდებულებებს, ძირითადად შემოდგომა-ზამთრის თვეებში, როცა ქვეყანაში ელექტროენერგიის მოხმარება მნიშვნელოვნად მეტია საქართველოში გამოიმუშავებული ელექტროენერგიის მოცულობასთან შედარებით.

ესკო არ მონაწილეობს ინვესტორთან გასაფორმებელ მემორანდუმში ფასის და შესასყიდი პერიოდის განსაზღვრის პროცესში. იგი მთავრობასა და ინვესტორს შორის მიღწეული შეთანხმებით, მემორანდუმებში ასახული პირობების გათვალისწინებით ინვესტორთან აფორმებს ელექტროენერგიის გარანტირებული შესყიდვის ხელშეკრულებას.

ხაზგასასმელია და არსებითი ის გარემოება, რომ აღნიშნული სადგურებიდან ესკოს მიერ ელექტროენერგიის შესყიდვისა და გაყიდვის სქემა არსებითად არ განსხვავდება გენერაციის სხვა ობიექტებიდან ელექტროენერგიის შესყიდვისა და რეალიზაციის სქემისაგან.

ესკოს ფინანსური მდგრადობა

კომპანიას გააჩნია მდგრადი ფინანსური მდომარეობა. მტკიცე საგადამხდელო დისციპლინა. ფინანსური მდგრადობა დაკავშირებულია სხვადასხვა მაჩვენებლებთან: საიმედო მონაცემებთან, რომელიც მნიშვნელოვანია მოხმარებისთვის და სარგებლიანი ინფორმაციისთვის, გადაწყვეტილებების მიღებისა და შედეგისათვის. ესკო ცდილობს გააჩნდეს ყოველთვის სრული, დროული, ზუსტი, გასაგები და მნიშვნელოვანი, საიმედო ინფორმაცია. ესკოს წინდახედული და სამართლიანი მიდგომებისა და შეფასებების ჩამოყალიბება, ასევე ფინანსური რესურსების მიზნობრივი და ეფექტური გამოყენება სექტორის მდგრადობის ხელშეწყობია. აღნიშნული ვლინდება სექტორის სხვა კომპანიებთან ურთიერთობის, მაკონტროლებელი ორგანოებისა და აუდიტის ანალიზის შეფასებაზე დაყრდნობით.

საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკი

კომპანიას თავისი ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში გააჩნდა და გააჩნია საკრედიტო რისკი. ეს არის კომპანიის ფინანსური დანაკარგის რისკი, როდესაც მომხმარებელი (ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვრელი მხარე) არ შეასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს ესკოსათვის კუთვნილი თანხის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით. საკრედიტო რისკი კომპანიას ძირითადად წარმოუშვება მიმდინარე სავაჭრო მოთხოვნებიდან. საკრედიტო რისკი და მისი მართვა კომპანიის მიერ დეტალურად აღწერილია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

კომპანიას გააჩნია საკრედიტო პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც ხორციელდება თითოეული მომხმარებლის გადახდისუნარიანობის ანალიზი, რომელიც მოიცავს ინფორმაციის შემოწმებას გარე რესურსებიდან, მათი ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში. საწარმოებთან სისტემატური ურთიერთობა, არსებული პრობლემის განხილვა მათთან ერთად და მოცემული რისკების შემცირება.

ასევე, მოქმედი კანონმდებლობის საფუძველზე მიმართავს ღონისძიებებს საკრედიტო რისკების შემცირების მიზნით, რაშიც იგულისხმება:

ფინანსური ვალდებულების დროულად შეუსრულებლობის შემთხვევაში პირგასამტეხლოს დარიცხვა. წერილობითი გაფრთხილებები და ელექტრონურგზიის მიწოდების შეწყვეტის ან შეზღუდვის ღონისძიებების გამოყენება („ელექტრონურგზიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ და სტანდარტული ხელშეკრულებების პირობების შესაბამისად).

სასამართლოში სარჩელის შეტანა თანხის იძულებით გადახდევინებაზე.

მომხმარებელთა 90%-ზე მეტს სამ წელზე მეტია საქმიანი ურთიერთობა ესკოსთან და ზარალს იშვიათად აქვს ადგილი. კომპანია საკრედიტო რისკის დაბალი მაჩვენებლის მატარებელია (მოვლენის დადგომის ალბათობა 10 წლის განმავლობაში ორი მომხმარებელი). აღნიშნულმა ზარალმა გავლენა არ მოახდინა ორგანიზაციის სტრატეგიულ განვითარებასა და საქმიანობაზე.

საკრედიტო რისკი არსებობს აფხაზეთში მოხმარებული საბალანსო ელექტროენერგიის დავალიანებაზეც. „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ 38-ე მუხლის მე-2-ე პუნქტის შესაბამისად, აფხაზეთის ტერიტორიაზე ელექტროენერგიის მიწოდება ხორციელდება ენგურჰესისა და ვარდნილჰესების კასკადის ჰიდროელექტროსადგურები მიერ. იმ შემთხვევაში, თუ აფხაზეთის ტერიტორიაზე ელექტროენერგიის მიწოდება ხდება სისტემის კომერციული ოპერატორის მიერ შესყიდული ელექტროენერგიის ხარჯზე, ენგურჰესი და ვარდნილჰესების კასკადი ვალდებულნი არიან მომდევნო საანგარიშო პერიოდებში მიაწოდონ სისტემის კომერციულ ოპერატორს ეკვივალენტური რაოდენობის ელექტროენერგია. *სისტემის კომერციული ოპერატორი უფლებამოსილია აღნიშნული ელექტროენერგია გაყიდოს მის მიერ ნაყიდი და აფხაზეთის ტერიტორიაზე მიწოდებული ელექტროენერგიის ფასად.*

ესკო აფხაზეთში მოხმარებული ელექტროენერგიის დაბრუნების შემდგომ იწყებს რეალიზაციას ანუ გაყიდვას. ამ ოპერაციით აფხაზეთში მიწოდებული ელექტროენერგიის ხარჯი აკუმულირებას ახდენს ექსპორტის ან საბალანსო ელექტროენერგიის რეალიზაციის თვითღირებულებაში, რის შემდგომაც ხდება აფხაზეთში საბალანსოს ელექტროენერგიის მოხმარების ხარჯის ამოღება.

სისტემის კომერციული ოპერატორის ხარჯის დროულად ამოღებისათვის ამ შემთხვევაში გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება, ესკოს, ენგურჰესსა და ვარდნილჰესებს შორის გაფორმებულ, ელექტროენერგიის დაბრუნების გრაფიკების შესრულებას, რადგან მხოლოდ ამ წესით დაბრუნებული ელექტროენერგიის გადაყიდვა იძლევა შესაბამისი თანხის ამოღების და საკრედიტო რისკების გადაზღვევის საშუალებას.

ბაზრის წესების აღნიშნული ნორმით, საბალანსო ელექტროენერგიის რეალიზაცია, რაც აფხაზეთს მიეწოდა, ენგურჰესის და ვარდნილჰესების მიერ დაბრუნების დროს (ანაზღაურების გარეშე), თავსდება შესაბამის სამართლებრივ მოთხოვნებში: ენგურჰესის და ვარდნილჰესების მიერ ვალდებულებაა, მიაწოდოს აფხაზეთს ელექტროენერგია უსასყიდლოდ და ესკო საბალანსო ელექტროენერგიის დაბრუნების დროს, აწვდის შიდა მომხმარებლებს ამ ელექტროენერგიას ბაზრის წესების მოთხოვნით, არსებული საშუალო შეწონილი ფასით.

აღნიშნული ბაზრის წესების აღნიშნული ნორმის განხორციელება, საბალანსო ელექტროენერგიის, აფხაზეთში მოხმარებისა და დაბრუნების შედეგად, არ იწვევს რაიმე სახის დამატებით ხარჯებს.

მხოლოდ 2021 წლის 27 დეკემბერს გაფორმებული ელექტროენერგიის იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში, როდესაც სს “ინტერ რაო ესს“-თან გაფორმებული #02-268/2022-1 სახელშეკრულებო ფასით მიეყიდა ელექტროენერგია შპს “ენგურჰესს“, რომელმაც 2023 წლის ძირითად ვალდებულებებზე განახორციელა თანხების ჩარიცხვები, ამიტომ აფხაზეთის მიწოდების ოპერაციაზე კომპანიას 2023 წელს დამდგარი საკრედიტო რისკი არ გააჩნდა.

ფასს -9-ის მიხედვით კომპანიამ საკრედიტო ზარალი შეფასება მოახდინა ინდივიდუალურ დონეზე სადაც რისკის დონე მაღალია, ანუ ფინანსურ აქტივებზე ზარალი უკვე დამდგარია და მისი გამოთვლის გზა განსხვავდება მომავალში მოსალოდნელი ზარალის გამოთვლის გზისაგან, იგი მიკუთვნებული იქნა მე-3 სტადიის რისკის პოზიციაზე, სადაც ზარალი 100%-ის ტოლია და რომელმაც ფაქტობრივად კომპანიის მოგების მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად შეამცირა.

საკრედიტო ზარალი, რისკის პოზიცია იქ სადაც არ არის მნიშვნელოვანი, გაუფასურება შეფასდა ჯგუფურ დონეზე.

ფასს 9-ის მიხედვით საწარმომ შეფასებების მომენტში გამოიყენა საკრედიტო ზარალის აღრიცხვის ყველა გონივრული და ღირებული დასაბუთებული ინფორმაცია წარსულ მოვლენებზე, მიმდინარე მდგომარეობაზე და შესაბამისად მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობაზე დაყრდნობით, რომლის მიხედვით მომზადდა დასაბუთებული, არგუმენტირებული განმარტებები და შეფასებები.

წინა საანგარიშო პერიოდებში შპს “აითილები“-ის საკრედიტო რისკი, 100% დეფოლტით იქნა აღრიცხული, რომელიც მე-3 სტადიის რისკის პოზიციას მიეკუთვნებოდა. 2023 წლის მონაცემებით შპს“აითილებთან“ გაფორმდა შეთანხმება და მიმდინარეობს გრაფიკით გათვალისწინებული თანხების ჩარიცხვა და შესაბამისად შესრულების მონიტორინგი.

2023 წლის ანგარიშგებით საკრედიტო პოლიტიკა დაექვემდებარა გადახედვას. ვინაიდან, მსოფლიო ბაზარზე საქართველოში წარმოებულ სილიკომანგანუმზე შემცირებული მოთხოვნის გამო, საწარმოებს რომელთა პროდუქცია დაკავშირებულია ფეროშენადნობ, კერძოდ სილიკომანგანუმის წარმოებასთან შეექმნათ ფინანსური კრიზისი. შემცირებულია რეალიზაცია და შესაბამისი სარეალიზაციო ფასიც.

ვინაიდან, ეკონომიკური კრიზისები-რეცესიები, ფინანსური და საბაზრო კრიზისები ლიკვიდურობის კრიზისების წინაპირობაა, ასეთი პერიოდების განმავლობაში ესკოში მომხმარებლებისგან შემცირებულია შემოსავლები, რაც იწვევს კლებად ფულის ბრუნვას, კლებად მოგებას, რაც ფულის მოძრაობას ასუსტებს და ლიკვიდურობის პრობლემებს იწვევს. ამიტომ, ლიკვიდურობის კრიზისების

ასარიდებლად კომპანიამ განიხილა ფულის მოძრაობის მართვის აუცილებლობა და მოახდინა აქტივების დივერსიფიკაცია ფულადი და გადავადებული ვალდებულებების რეზერვების შექმნით.

შემუშავებული ლიკვიდურობის კრიზისების შესამსუბუქებელი სტრატეგიები:

როგორც ცნობილია, ყველაზე მაღალლიკვიდურ აქტივად თავად ნაღდი ფული ითვლება. შემდგომ, დებიტორული დავალიანებები (მისაღები თანხები), თუ სწრაფად და იოლად არ შეგვიძლია გარკვეული აქტივის ნაღდ ფულზე კონვერტირება, მით მეტია ამ აქტივის ლიკვიდურობის რისკი. ამიტომ, ფულის არასაკმარისი რეზერვის გამო კომპანიამ მომავალ საანგარიშგებო პერიოდში შესაძლებელია ფინანსური ვალდებულებების შესრულება ვეღარ უზრუნველყოს.

კომპანიის მიერ გატარებული პირველი ღონისძიება- ლიკვიდურ და არალიკვიდურ აქტივებს შორის დივერსიფიკაციით, რომლის შედეგად დამფუძნებლის თანამშრომლობით კომპანიამ ლიკვიდურ აქტივების შესაბამის თანხაზე, მოიპოვა მხარდაჭერა კრედიტორებთან და შეთანხმებების გზით გადავადდა ვალდებულებები. ასევე, შეგროვებისა და გადახდების ეფექტური პრაქტიკით, მოხდა ფულის საკმარისი რეზერვების დროებითი შენარჩუნება. აღნიშნული რეზერვების შექმნა დაბალი ლიკვიდურობის მქონე აქტივზე დამოკიდებულება და რისკი დააზარალოს სხვა მწარმოებლები დროებით შეამცირა, როგორც ცნობილია, ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი არის ელექტროენერგიის გარანტირებული შესყიდვების ხელშეკრულების (PPA-ს) ხელმომწერი მხარე, რაც მოიცავს ახლად აშენებული ჰესებიდან გამომდინარე ელექტროენერგიის გარანტირებულ შესყიდვის ვალდებულებებს.

მე-2 გატარებული ღონისძიება- შემუშავებულ იქნა ფულადი ნაკადების პროგნოზირების პროცესი და კონტროლის მექანიზმები. გაანალიზდა მიმდინარე და გადაუდებელი დაფინანსების საჭიროებები. განისაზღვრა ფულადი სახსრების გადინების პრიორიტეტები: გამოიყო რომელი გადახდებია უფრო მნიშვნელოვანი და გადაუდებელი, რადგან ფულადი სახსრები უზრუნველყოფს ვალდებულებების შესრულებას და შესაბამისად კომპანიის გადახდისუნარიანობის შენარჩუნებას.

ასევე, კომპანია გეგმავს - გააუმჯობესოს ვალების შეგროვება. როგორც მოგახსენეთ, კომპანიის ლიკვიდურობას დიდი მნიშვნელობა აქვს. კომპანიას უნდა შეეძლოს, მიმდინარე ვალდებულებებს, განსაკუთრებით უახლოეს პერიოდში დასაფარავ ვალდებულებებს მოემსახუროს, ზემოთ ჩამოთვლილ ღონისძიებებთან ერთად, რათა გრძელვადიანად მოხდეს ლიკვიდურობის დაჭერა. კომპანიის ლიკვიდურობის დონეს ლიკვიდური აქტივების (ამ შემთხვევაში ასეთად მიჩნეულია აქტივები, რომლებიც მაქსიმუმ ერთ წელში შესაძლოა ნაღდ ფულად იქცეს) მიმდინარე ვალდებულებებთან (ერთი წლის განმავლობაში დასაფარავი ვალდებულებები), ეს ფარდობით კოეფიციენტში რაც მეტად მაღალია, კომპანიის ლიკვიდურობა მით მეტია.

ლიკვიდურობის მართვისას ესკოს მიდგომა არის, რამდენად შესაძლებელია გადამოწმება იმისა, რომ ვალდებულებების გაჩენისას ყოველთვის ჰქონდეს დავალიანების შესაბამისი ლიკვიდურობა. ლიკვიდურობის რისკი და მისი მართვა კომპანიის მიერ აღწერილია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ლიკვიდურობის კუთხით არსებული რისკების გავლენის შემცირებას ხელს უწყობს პარტნიორის მიერ წმინდა მოგების სახით საწარმოს განკარგულებაში დატოვებული ფინანსური სახსრები. ფულადი

სახსრები მთლიანად განთავსებულია მიმდინარე ანგარიშზე ბანკში, რომელიც ამყარებს კომპანიის ლიკვიდურობას.

მოგების მაჩვენებლის ფორმირება ხდება ესკოს მიერ წლის მანძილზე განხორციელებული ექსპორტის ოპერაციებიდან და ამ ოპერაციების განხორციელებაზეა დამოკიდებული ესკოს მოგების მაჩვენებელი, შესაბამისად საწარმოს საბრუნავი სახსრების მოცულობა.

2022 წლის ოქტომბერში „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ 49-ე მუხლის შესაბამისად, სს „ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის“ მიერ განხორციელდა შპს „ლუქს ენერჯი ტრეიდიנגის“ მიერ თურქეთის რესპუბლიკაში სატრანზიტოდ განკუთვნილი 85 417 409.3 კვტსთ ელექტროენერგიის შესყიდვა.

„ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ 49-ე მუხლის და იმპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების პირობებიდან გამომდინარე, რადგან აღნიშნული ელექტროენერგია ტრანზიტისთვის იყო განკუთვნილი, ესკოს მიერ ელექტროენერგიის დაბრუნება უნდა შესრულებულიყო კვლავ ელექტროენერგიის სახით.

„ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორს“ და შპს „ლუქს ენერჯი ტრეიდინგს“ შორის დადებული იმპორტ/ექსპორტის (ბარტერული წესით) პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში წარმოქმნილი ოპერაციებიდან მოგებამ 2023 წლის ანგარიშში შეადგინა 2 233 919 ლარი.

2023 წელს გაცილებით მაღალი მოგების მაჩვენებელით დაასრულა კომპანიამ საქმიანობა, რომელიც შეადგენდა 6 564 163 ლარს.

2023 წლის მონაცემებით შემცირებულია კომპანიის ფულადი ნაკადების მაჩვენებლები, ეს შემცირება გამოიწვია არა რაიმე სახის ფინანსურმა რყევებმა, არამედ შპს „ლუქს ენერჯი ტრეიდინგიდან“ 85 417 409.3 კვტსთ ელექტროენერგიის შესყიდვამ. აღნიშნული ელექტროენერგიის ღირებულებამ შეადგენდა 16 597 115 ლარს, რომლის ანაზღაურება განხორციელდა კვალიფიციური საწარმოების მიერ 2022 წლის ნოემბრის თვეში. ვინაიდან, ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესებისა და სახელშეკრულებო პირობებიდან გამომდინარე ელექტროენერგიის დაბრუნება უნდა განხორციელებულიყო 2023 წელს, შესაბამისად მომხმარებლებიდან ამოღებულმა თანხამ 2022 წელს გაზარდა ფულადი სახსრების ნაკადი, ხოლო 2023 წლის აპრილი, მაისისა და ივნისის თვეებში ესკოს მიერ ექსპორტის პირდაპირი ხელშეკრულების ფარგლებში განხორციელდა შპს „ლუქს ენერჯი ტრეიდინგზე“ საბალანსო ელექტროენერგიის მიწოდება და შესაბამისად განხორციელდა აღნიშნულ თვეებში ელექტროენერგიის მწარმოებლებზე თანხების გადახდები, რამაც გამოიწვია ფულის კლება.

სავალუტო რისკი

კომპანიას გააჩნია სავალუტო ოპერაციები, სავალუტო რისკი და მისი მართვა კომპანიის მიერ აღწერილია ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ესკო სენსიტიური იყო სავალუტო კურსის ცვლილებების მიმართ 2014 წლამდე. აღსანიშნავია, რომ 2014 წლის ბოლოს „ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესებში“ შესულმა ცვლილებამ, რომლის მიხედვითაც ესკოს მიერ იმპორტირებულ ელექტროენერგიაზე წარმოქმნილი საკურსო სხვაობა აისახება რეალიზებული საბალანსო ელექტროენერგიის ფასში, პრაქტიკულად ნულამდე დაიყვანა სავალუტო რისკი.

საანგარიშო პერიოდის შედეგებით ესკოს არ გააჩნდა სესხები, კრედიტები და სხვა ანალოგიური სახის ვალდებულებები საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ.

არ აქვს გაცემული გარანტიები ან საგარანტიო წერილები, არ ერიცხება ავანსად გადახდილი თანხები. მნიშვნელოვანია, რომ კომპანიის აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებებისგან.

ესკო თავისი საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით არ/ვერ იღებს გადაწყვეტილებებს განსახორციელებელი სავაჭრო ოპერაციებთან დაკავშირებულ ისეთ კარდინალურ თემებზე, როგორიცაა ელექტროენერგიის და გარანტირებული სიმძლავრის შესასყიდი ან გასაყიდი ფასების განსაზღვრა, მყიდველი და გამყიდველი საწარმოების შერჩევა, ფასდათმობების განხილვა, გადასახდელების გადაკისრება ან გადავადება და ასე შემდეგ. ყველა ასეთი საკითხი რეგულირდება მოქმედი კანონდებლობის მიხედვით (გარდა ექსპორტის ოპერაციებისა), შესაბამისდ არ წარმოადგენს ესკოს მენეჯერული გადაწყვეტილების საგანს, რაც თავის მხრივ ამცირებს ასეთი გადაწყვეტილებებიდან რისკების წარმოშობის ალბათობას.

ენერგეტიკის სფეროში დაგეგმილი და განხორციელებული რეფორმების შესახებ

ენერგეტიკის სექტორში დაგეგმილი რეფორმების ხელშეწყობის ფარგლებში, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 24.12.2018 წ. N1-1/605 ცვლილებების შეტანის თაობაზე ბრძანებით დამტკიცდა “ელექტროენერგიის ბაზრის მოდელის კონცეფცია“, რომლის მიზანი არის ელექტროენერგიის ბაზრის ისეთი სტრუქტურის შექმნა, რომელიც როგორც საბითუმო, ისე საცალო ბაზრებზე, უზრუნველყოფს გამჭვირვალე და საინვესტიციო გარემოს შექმნას. ის უზრუნველყოფს ორგანიზებული ბაზრების, მათ შორის დღით ადრე, დღიური და საბალანსო ბაზრების ჩამოყალიბებას; გარდამავალ პერიოდში განსახორციელებელ ღონისძიებების განსაზღვრას;

ასევე, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2019 წლის 28 სექტემბრის N1-1/465 ბრძანების მე-2 პუნქტის თანახმად, სს “საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“ და სს “ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციულ ოპერატორს“ დაევალებათ საწარმოს დაფუძნება 50-50% წილობრივი მონაწილეობით. აღნიშნული ბრძანებით დაფუძნდა შვილობილი კომპანია სს “საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟა“, რომლის დაფუძნების მიზანი არის, ენერგეტიკის სექტორში მიმდინარე და დაგეგმილი რეფორმების ხელშეწყობა, დღით ადრე და შემდგომი დღიური ბაზრების ფორმირების, ბაზრის ოპერატორის ჩამოყალიბებისთვის საჭირო ღონისძიებების მომზადება და კოორდინაცია.

ასევე, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, 2023 წლის 26 დეკემბრის 24/12044 მომართვის საფუძველზე, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2023 წლის 25 დეკემბრის #1-1/526 ბრძანების შესაბამისად განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად, ამოღებულ იქნა მითითება სს “საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ და სს “ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ მიერ სს “საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟის“ კაპიტალში 50-50% წილობრივი მონაწილეობასთან დაკავშირებით.

შესაბამისად, სს “საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟის“ კაპიტალში სს “საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ და სს “ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ სს “საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციისა“ და შპს “საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ 25 % თანაბარი წილობრივი მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად, დარეგისტრირებული

აქციების საერთო ჯამიდან 7 034 179 აქციიდან, რეგისტრირებული მფლობელის 1 758 545 აქციის ფლობის თაობაზე.

საქართველოს მთავრობის მიერ “ელექტროენერგეტიკული ბაზრის მოდელის კონცეფციის დამტკიცების შესახებ“ 2020 წლის აპრილის #246 დადგენილებაში განხორციელებული ცვლილებების თანახმად, 2024 წლის პირველი ივლისიდან სს “საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟა“ ამოქმედდა, რომელიც უზრუნველყოფს დღით ადრე და დღიურ ბაზრის ოპერირებასა და ფინანსურ ანგარიშსწორებას.

კახაბერ ქეზურია

გენერალური დირექტორი

ხათუნა ჩადუნელი

მმართველობითი ანგარიშის

შედგენაზე პასუხისმგებელი პირი

აქციების საერთო ჯამიდან 7 034 179 აქციიდან, რეგისტრირებული მფლობელის 1 758 545 აქციის ფლობის თაობაზე.

საქართველოს მთავრობის მიერ “ელექტროენერგეტიკული ბაზრის მოდელის კონცეფციის დამტკიცების შესახებ” 2020 წლის აპრილის #246 დადგენილებაში განხორციელებული ცვლილებების თანახმად, 2024 წლის პირველი ივლისიდან სს “საქართველოს ენერგეტიკული ბირჟა” ამოქმედდა, რომელიც უზრუნველყოფს დღით ადრე და დღიურ ბაზრის ოპერირებასა და ფინანსურ ანგარიშსწორებას.

კახაბერ ქეზურია

გენერალური დირექტორი

ხათუნა ჩადუნელი

მმართველობითი ანგარიშის

შედგენაზე პასუხისმგებელი პირი

